

Pituffik, Thule Air Base, pillugu apeqquaqaat aallaavigalugu oqallittoqarnissaanik siunnersuut. Amerikamiut nunatsinniinnerannit Kalaallit Nunaat sutigut iluaquserneqassava? Aningaasatigut pissarsiassatigut qanoq piumasaqaateqassaagut, isumaqatigiissutillu sorliit isumaqatigiinniutigineqaqqinnissaannik piumasaqaateqassaagut?

(Inatsisartunut ilaasortaq Sara Olsvig, Inuit Ataqatigiit)

Akissuteqaat

(Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut, Niuernermut Nunanullu Allanut Naalakkersuisoq)

Pituffimmi sakkutooqarfik, Thule Air Base pillugu Inatsisartunut ilaasortaq Sara Olsvig apeqquaqaat tunngavigalugu oqallittoqarnissaanik siunnersuuteqarpoq. Siunnersuuteqartoq taamatutaaq amerikamiut nunatsinniinnerat aammalu tigussaasumik isumaqatigiissutini iluanaarutissat isumaqatigiinniaqqinnissallu pillugit apeqquaqarpoq.

Aallarniutigalugu erseqqissumi oqaatigerusuppara, amerikamiut sakkutuuisa Kalaallit Nunaannerinut isumaqatigiissut apriliip 9-ani 1941-meersoq ("the Greenland treaty") tunngaviummat, tassani Kalaallit Nunaata aamma Amerikap Avannarliup nunavittaata illersornissaannut mittarfiliornissamut taakkulu atortulersornissaannut USA akuerineqarluni.

NATO 1949-mi pilersinneqarmat, "Greenland treaty" illersornissamik isumaqatigiissummut apriliip 27-ani 1951-meersumut timaliunneqarpoq taamanikkulli USA-p aamma Kunneqarfiup Danmarkip akornanni suleqatigiinnermut tunngaviliisuulluni.

Illersornissamik ataatsimoortumik isumaqatigiissutit arlaleriarluni allanngortinneqartarpoq, kingulleq tassaalluni Igalikumi isumaqatigiissutit aggustip 6. 2004-meersut.

Taamaattumik Exelis A/S-imik isumaqatigiissuteqarnerup kingorna amerikamiut tamaaniinnerinit aningaasaliissutinit taakkunangalu aningaasatigut iluanaarutissat pillugit pissusissamisoortumik apeqqutaavoq. Tassani erseqqissaatigissavara USA-mik aamma Danmarkimik piviusumik oqallinnerit aammalu ingerlaavartumik oqaloqateqartarnerit Naalakkersuisut aallartereerematigut. Taamaattumik iluanaarutissanik allatigulluunniit aningaasatigut taarsiissutissanik tigussaasumik piumasaqaatigut immikkuualuttunngorlugit oqaatigisinnaangilakka. Soorlu siusinnerusukkut avammut nalunaarutigineqareersoq, aamma tusagassiuutitigut aammalu ataatsimiititalianit apeqquutit aqquutigalugit taamaattoq ilisimatitsissutigisinnaagakku folketingimi akuersissutit allattorsimaffiat januaarip 22-ianeersoq naapertorlugu kiffartuussinermik isumaqatigiissummik piginnittup sulit danskit/kalaaliunissaasa qulakkeerniarnerini danskit naalakkersuisui suleqatigigatsigit. Tamassuma malitsigissavaa, amerikamiut sakkutuuisa tamaaniinnerinit iluanaarutissat sapinngisamik annerpaaffianiinnissaat, ilinniarfiit, suliffissaqarnerit kiisalu akileraarutitigut isertitat aammalu peqqinnissaqarfimmit sullinneqarnissaq pillugu isumaqatigiissutit inuiaqatigiinnut tussasut. Siunissami suliariumannittussarsiornerini piumasaqaatit atugassarititaasullu pillugit qulartoqalinnginnissaa qulakkeerniarlugu sulivugut.

Naalakkersuisut danskit naalakkersuisui suleqatigaat Pituffimmi sakkutooqarfiup inuiaqatigiinnut annerpaamik iluaqutaanissaa qulakkeerniarlugu. Kalaallit Nunaata taarsiivigineqarnissamik

kissaateqarnera taamatutaaq danskit aamma amerikamiut naalackersuisuinut ersarissumik oqaatigineqarpoq.

Naggasiutigalugu kingumut erseqqissaatigissavara suliassaq maannakkorpiaq USA-mik aamma Danmarkimik oqaluuserineqarmat, taamaattumik sukumiinerusunik maannakkut oqaaseqarsinnaannginnera pillugu paasineqarnissara qinnutigissavara.

Taamatut oqaaseqarlunga oqaaseqartussamut tullermut oqaaseqarnissaq ingerlateqqippara, neriullunga Inatsisartuni pitsaasumik angusaqarfiusumillu oqallisigineqarumaartoq.